

В'ячеслав КУРЕПН,

канд. екон. наук, старший викладач кафедри
методики професійного навчання

Миколаївського національного аграрного університету

м. Миколаїв

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Зростання добробуту населення неможливі без вирішення питань безпеки життєдіяльності людини, її захисту від різних надзвичайних ситуацій, пожеж, катастроф та небезпечних подій. Тому в ході реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні повноваження щодо безпеки населення були передані на найближчий до громадян базовий рівень влади - в територіальні громади [1, с. 16].

В Україні, у відповідності до вимог чинного законодавства, побудована проста та логічна система місцевого самоврядування, здатна забезпечити комфортне та безпечне життя громадян. Одним із основних заходів реформування адміністративно-територіального устрою країни є забезпеченні належних умов безпеки перебування людини в навколишньому середовищі [2, с. 11]. Досягається це побудовою системи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, яка спроможна забезпечити таку безпеку людини.

Основні заходи захисту населення і територій організуються та реалізуються саме на рівні міських, селищних та сільських громад, які з перших днів свого існування мали навчитися ґрунтовно планувати та організовувати свою безпеку, захист населення і територій від ймовірних надзвичайних ситуацій. Перед новоствореними об'єднаними територіальними громадами постали завдання щодо побудови якісно нової, ефективної та орієнтованої на європейські стандарти системи цивільного захисту на місцях.

Удосконалення системи цивільного захисту та безпеки громад на базовому рівні місцевого самоврядування відбувається за вимогами Кодексу цивільного захисту України, Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (Закон) та низкою підзаконних нормативно-правових актів. Зокрема у складі власних повноважень, які виконуються радою громади чи її виконавчим органом у обов'язковому порядку визначені окремим блоком повноваження у сфері цивільного захисту (частина № 13 статті № 35 Закону).

Серед основних заходів об'єднаних територіальних громад (ОТГ) - побудова системи захисту населення від надзвичайних ситуацій [3, с. 97]. У кожному центрі громади шляхом створення відповідних органів управління та сил цивільного захисту повинні надаватися населенню адміністративні та соціальні послуги за рахунок розміщення різних служб цивільного захисту, пожежних частин та рятувальних підрозділів, комунальних та добровільних рятувальних формувань.

На рівні ОТГ повинна бути ефективна система цивільного захисту, яка буде реагувати на різні небезпечні події та надзвичайні ситуації, створювати захисні споруди на територіях громад, забезпечувати своєчасне оповіщення населення. Для виконання комплексу завдань з питань цивільного захисту потрібні організаційні структури - працівники, структурні підрозділи або особи, на яких покладуть ці обов'язки, які будуть організовувати необхідну взаємодію з Державною службою України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) та місцевими органами виконавчої влади.

Розв'язання проблеми забезпечення захисту населення і територій громади від надзвичайних ситуацій техногенного і природнього характеру, полягає у виконання визначених законодавством завдань у сфері цивільного захисту населення і території громади від надзвичайних ситуацій техногенного і природнього характеру, впровадження програмного підходу до формування політики у сфері захисту населення і територій громади від надзвичайних ситуацій техногенного і природнього характеру на середньострокову перспективу. Це дасть змогу :

- залучати до розв'язання проблеми захисту населення і територій громади від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру додаткові джерела фінансування, не заборонені законодавством;

- підвищувати рівень захисту від пожеж об'єктів та населених пунктів, створення умов по життєзабезпеченню, оповіщенню керівного складу цивільного захисту громади, населення при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру [3, с. 16];

- ефективно надавати невідкладну рятувальну допомогу при дорожньо-транспортних аваріях на шляхах громади.

Органам місцевого самоврядування та органам виконавчої влади необхідно активізувати роботу щодо розроблення і реалізації місцевих програм спрямованих на підвищення рівня протипожежного захисту населених пунктів та об'єктів, оповіщення населення, забезпечення якісних аварійно-рятувальних робіт відповідно до вимог нормативно-правових актів. Проводити широку інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення ОТГ, це сприяє зменшенню кількості надзвичайних подій, винуватцями яких стають мешканці населених пунктів ОТГ та зменшенню травматизму і загибелі людей внаслідок надзвичайних подій різного характеру.

У зв'язку із зростанням факторів, пов'язаних із загрозою і виникненням надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру необхідно вирішувати питання щодо створення місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення населення. Метою створення є автоматизація процесів оперативного доведення до чергових служб місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, територіальних органів та підрозділів ДСНС України [4, с. 16], підприємств, установ, організацій та населення сигналів і повідомлень про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій.

Таким чином, місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування необхідне прийняти дуже багато рішень, які дозволять розпочати новий етап розвитку країни - коли послуги, ресурси і відповідальна

влада знаходяться максимально близько до людей, у громадах. Тому створення у виконавчих органах відповідних рад підрозділів з питань цивільного захисту або призначення окремих фахівців з цих питань, які будуть безпосередньо забезпечувати виконання цих завдань є першочерговими завданням планування та реалізації завдань цивільного захисту на місцях.

Список використаних джерел

1. Буга Р. Р. Реформування місцевого самоврядування з питань захисту населення і територій від негативних наслідків надзвичайних ситуацій, як гарантована безпека людині // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 14-17. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9819>.

2. Герасіменя О. А., Курепін В. М. Концепція захисту населення і території у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій // Актуальні проблеми життєдіяльності людини в сучасному суспільстві : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 18-20 листопада 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 10-12. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8122>.

3. Курепін В. М., Курепін Д. В. Державне управління у сфері цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в умовах реформування місцевого самоврядування та децентралізації влади. Modern Economics. 2020. № 19(2020). С. 94-100. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-16).

4. Сидоренко В. В. Система захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру // Глобальні цілі сталого розвитку – безпека світу, соціально-економічні та екологічні прояви, можливості активізації партнерства : тези доповідей здобувачів вищої освіти денної й заочної форм навчання за результатами щорічного тематичного

«круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 12 листопада 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020р. С. 49-51.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8205>.

5. Курепін В. М. Реформування системи Державної служби з надзвичайних ситуацій: шляхи і способи розв'язання проблеми // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали міжнар. наук.- практ. конф. м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 26- 29. URL:

<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9818>.